

Společný metodický pokyn Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství a Ministerstva pro místní rozvoj k otázkám týkajícím se podmínek pro realizaci a provoz agrovoltaické výroby elektřiny

Obsah metodického pokynu

1. Úvod.....	2
1.1 Přehled souvisejících právních předpisů	2
1.2 Vztah k jiným právním předpisům	3
1.3 Charakter a definiční znaky agrovoltaické výroby elektřiny	3
2. Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů – LPIS	3
2.1 Základní informace o LPIS.....	3
2.2 Evidence AGV	5
2.3 Aktualizace DPB s AGV	6
3. Druhy zemědělské kultury	7
3.1 Seznam druhů zemědělské kultury	7
3.2 Založení zemědělské kultury s AGV	10
3.3 Obnova zemědělské kultury s AGV	11
3.4 Změna zemědělské kultury s AGV	12
4. Podmínky pro horizontální a vertikální AGV	13
4.1 Rozlišování horizontální a vertikální AGV.....	13
4.2 Podmínky pro horizontální AGV	14
4.3 Podmínky pro vertikální AGV	15
4.4 Nezbytná zařízení	16
4.5 Zařízení pro ukládání elektřiny	18
5. Povolovací postupy týkající se AGV	19
5.1 Orgán příslušný k vydání souhlasu s realizací AGV	19
5.2 Žádost o souhlas s realizací AGV	20
5.3 Posuzování žádosti o souhlas.....	22
5.4 Zaslání kopie souhlasu na MZe.....	23
5.5 Povolování AGV podle stavebního zákona.....	23
5.6 Oznamovací povinnost vlastníka nebo uživatele pozemku.....	27
5.7 Zadávání příznaku AGV v LPIS.....	27
6. Způsobilost DPB s AGV pro zemědělské platby	27

7. Kontrola dodržování podmínek pro AGV	28
7.1 Kontrolní činnost orgánů ochrany ZPF, MZe a SZIF	28
7.2 Postup v případě zjištění změny ve využití zemědělské půdy.....	30
8. Ukončení provozu AGV.....	31
Seznam zkratk	32

1. Úvod

1.1 Přehled souvisejících právních předpisů

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ochraně ZPF**“)

Vyhláška č. 425/2024 Sb., o agrolvoltaické výrobě elektřiny (dále jen „**vyhláška o AGV**“)

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o zemědělství**“)

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**stavební zákon**“)

Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o jednotném environmentálním stanovisku**“)

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**energetický zákon**“)

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o SZIF**“)

Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**katastrální zákon**“)

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užívatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**NV LPIS**“)

Nařízení vlády č. 84/2023 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády provádějících Strategický plán Společné zemědělské politiky Evropské unie

Nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**NV PP**“)

Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů

1.2 Vztah k jiným právním předpisům

Postupy upravené jinými právními předpisy (např. zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) nejsou právní úpravou agrolvoltaické výroby elektřiny dotčeny.

1.3 Charakter a definiční znaky agrolvoltaické výroby elektřiny

V § 8a zákona o ochraně ZPF je agrolvoltaická výroba elektřiny (dále jen „**AGV**“) definována třemi základními znaky, které je nezbytné naplnit kumulativně.

Musí se jednat o fotovoltaickou výrobu elektřiny (dále jen „**FVE**“), která:

1. se nachází na půdě, která je aktivně zemědělsky obhospodařována v souladu se zákonem o zemědělství (popř. probíhá její obnova nebo založení),
2. je umístěna na zemědělské půdě odpovídající dílu půdního bloku (dále jen „**DPB**“) podle zákona o zemědělství s druhem zemědělské kultury, který je v souladu s vyhláškou o AGV¹, a
3. splňuje další podmínky stanovené vyhláškou o AGV.

AGV je realizována na zemědělské půdě, proto pro její realizaci není vyžadováno odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „**ZPF**“). Namísto toho je vyžadován souhlas s realizací AGV podle § 8a zákona o ochraně ZPF. Jelikož není vyžadováno odnětí zemědělské půdy ze ZPF, neplatí se v souvislosti s AGV odvoody.

Jelikož je AGV specifickým druhem FVE, vztahuje se na ni deklarace upravená v energetickém zákoně, podle které jsou výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 kW a více (jakož i zařízení pro ukládání elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 kW a více) zřizovány a budovány ve veřejném zájmu.

2. Evidence využití půdy podle užitelských vztahů – LPIS

2.1 Základní informace o LPIS

Evidence využití půdy podle užitelských vztahů, známá také jako LPIS (*Land Parcel Identification System*), je klíčový nástroj pro správu a monitorování zemědělské půdy v ČR. Tento systém slouží k evidenci a sledování využívání půdy, identifikaci jednotlivých zemědělských parcel a zajištění souladu s legislativními

¹ Na DPB s druhem zemědělské kultury podle § 2 vyhlášky o AGV se musí nacházet vždy přinejmenším fotovoltaické moduly a nosné konstrukce. Nemusí na něm však být některá jiná nezbytná zařízení, viz kap. 4.4.

požadavky a pravidly pro čerpání dotací, zejména v rámci Společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“).

Evidence v LPIS je podmínkou pro čerpání dotací v rámci SZP, především pro přímé platby, agroenvironmentálně-klimatická opatření a ekologické zemědělství. LPIS také slouží jako nástroj pro kontrolu správného užívání půdy, zejména v rámci auditu a inspekci. Systém umožňuje sledování změn ve využívání půdy, například v případě, že půda přechází z jedné kultury na jinou nebo je vyřazena z produkce.

LPIS je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“). Aktualizaci této evidence provádí Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“). Jedním z klíčových aspektů správného fungování LPIS je pravidelná aktualizace údajů v systému. Zákon o zemědělství a související nařízení vlády definují procesy a pravidla pro aktualizaci LPIS. Aktualizace zahrnují nejen změny ve využívání půdy, ale také aktualizaci a doplnění informací o ekologicky významných prvcích.

LPIS slouží zemědělcům také jako důležitý zdroj informací pro jejich hospodaření a pro státní správu představuje rovněž důležitý zdroj statistických informací. Na webových stránkách MZe www.mze.gov.cz je zveřejněn metodický postup k aktualizaci evidence půdy a ekologicky významných prvků, kde jsou uvedeny veškeré informace pro zemědělce. Přímý odkaz na aktuální metodický pokyn k LPIS je:

<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/farmar/LPIS/metodicke-pokyny/aktualni-zneni-metodiky-pro-rok-2016>

LPIS má část veřejnou a část neveřejnou. Ve veřejné části (Veřejný registr půdy LPIS) jsou v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup zveřejněny základní údaje, mezi které patří zejména:

- identifikační údaje o uživatelích (jméno a příjmení nebo název a adresa, nebo obchodní firma a sídlo, popřípadě telefonní číslo nebo elektronická adresa),
- zákresy hranic a výměra DPB a výměra způsobilé plochy DPB,
- identifikační číslo DPB,
- druh zemědělské kultury, případně druh plodiny, je-li uveden v žádosti o dotaci,

Veřejný LPIS naleznete na:
<https://mze.gov.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny2/plpis/>.

V oblasti správy a kontroly systému LPIS vykonává několik klíčových činností SZIF. Tyto činnosti jsou zásadní pro zajištění souladu s právními předpisy a podmínkami pro čerpání dotací v rámci SZP a patří k nim zejména:

- **Zajištění správnosti a aktualizace údajů v LPIS:** SZIF odpovídá za kontrolu správnosti a úplnosti údajů v systému LPIS. To zahrnuje pravidelnou aktualizaci informací o DPB, ekologicky významných prvků a dalších souvisejících údajích.

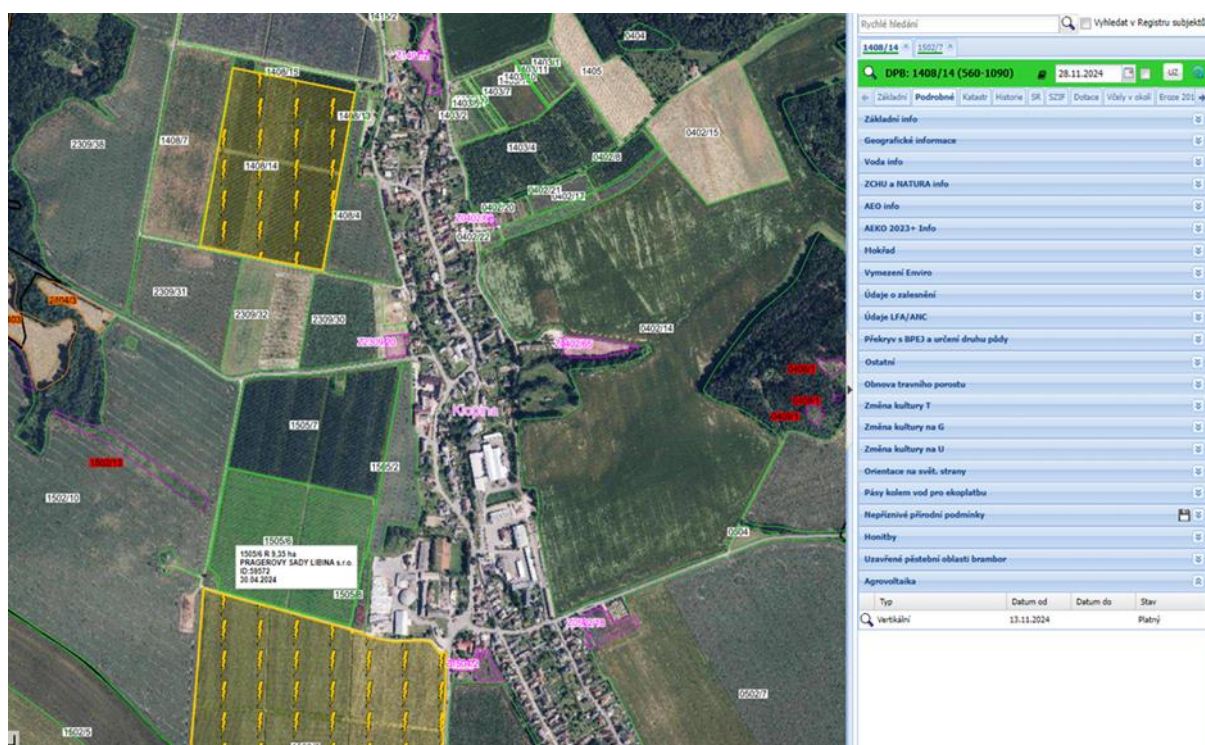
- **Kontrola údajů v LPIS:** SZIF provádí kontrolu správnosti a souladu údajů uvedených v LPIS s žádostmi o dotace. Tento proces zahrnuje ověřování údajů o využívání půdy a porovnávání informací v systému s reálným stavem v terénu.
- **Správa žádostí o dotace a přímé platby:** SZIF je odpovědný za správu žádostí o dotace, které jsou vázány na evidenci v LPIS. To zahrnuje zajištění správného přidělování dotací a přímých plateb na základě údajů uvedených v systému LPIS.
- **Provádění administrativních a terénních kontrol souvisejících s dotacemi:** SZIF vykonává jak administrativní, tak terénní kontroly. Administrativní kontroly se zaměřují na porovnání údajů v LPIS s podanými žádostmi o zemědělské platby, zatímco terénní kontroly ověřují stav DPB na místě v terénu.
- **Poskytování podpory uživatelům LPIS:** SZIF poskytuje poradenství a podporu uživatelům LPIS, především zemědělcům, v oblasti registrace, aktualizace údajů a podávání žádostí o dotace.

2.2 Evidence AGV

Podle platné metodiky LPIS je DPB evidován jako souvislá plocha zemědělsky obhospodařované půdy. Vzhledem k tomu, že AGV umožňuje současné využívání půdy pro produkci energie i zemědělství, je nutné zajistit její správnou evidenci v LPIS tak, aby byly plochy správně kategorizovány a zohledněny při administraci dotací. Proces evidence zahrnuje vymezení plochy pomocí ortofotomap a geodetických údajů. Hranice ploch s AGV musí být jasně identifikovatelné jak v terénu, tak v digitálním záznamu LPIS. Uživatel půdy musí vždy nahlásit změnu využívání DPB do 15 dní a na základě jeho ohlášení je aktualizována evidence LPIS.

Správné zaevidování AGV v DPB má přímý vliv na možnost čerpání podpor a dotací. Pokud je zajištěna kontinuita zemědělské produkce pod panely nebo mezi nimi, lze na celý díl DPB uplatňovat žádosti o dotace na zemědělskou činnost. DPB s AGV je v systému LPIS označen příznakem.

Ukázka evidence AGV v LPIS (na testovacím prostředí)

2.3 Aktualizace DPB s AGV

Aktualizace evidence AGV je nutná zejména v případech, kdy dochází ke změně využívání pozemku, tedy ke změně kultury. AGV se eviduje na samostatném DPB s odpovídající kulturou, tzn. že plocha DPB se stejnou kulturou ale bez AGV se eviduje na samostatném DPB. Aktualizace DPB s AGV probíhá standardně dle zákona o zemědělství. Pokud dojde k rozšíření/zmenšení plochy AGV, nebo jejímu úplnému zrušení, je nutné tyto situace na SZIF hlásit, aby mohlo dojít k aktualizaci DPB s AGV a evidence odpovídala realitě. Hlášení změn je důležité zejména kvůli následným kontrolám. Pokud dojde pouze ke změnám polohy panelů, typu panelů, přeinstalaci atd., tedy ke změnám, které se nedotknou celkové plochy DPB pokryté AGV, není nutné tyto změny na SZIF hlásit, protože nedojde k aktualizaci DPB. SZIF provádí pouze změny, které souvisí s DPB nikoli pouze s AGV.

Samotný proces aktualizace evidence probíhá v několika krocích. Uživatel půdy je zodpovědný za nahlášení změn v LPIS. To může učinit buď dálkově prostřednictvím Portálu farmáře SZIF, datovou schránkou nebo fyzicky na Oddělení příjmu žádostí a LPIS SZIF. Žádost musí obsahovat identifikační číslo DPB, popis aktualizace a datum, ke kterému má být změna provedena.

Frekvence aktualizace údajů v LPIS je stanovena metodickým pokynem k LPIS a legislativními požadavky. LPIS je aktualizován průběžně.

Aktualizace evidence půdy se řídí podle § 3g zákona o zemědělství. Na rozdíl od katastru nemovitostí, kde se evidují vlastnické hranice pozemků, se v evidenci půdy eviduje skutečné užívání zemědělské půdy, na níž uživatel vykonává vlastní jménem a na vlastní odpovědnost zemědělskou činnost.

Podle § 3g odst. 1 zákona o zemědělství má uživatel povinnost ohlásit skutečnost, že došlo:

- ke změně průběhu hranice plochy evidované v DPB nebo změně výměry způsobilé plochy DPB podle postupu odstavce 4 věty druhé,
- ke změně průběhu hranice o plochu neevidovanou v DPB,
- ke změně uživatele DPB,
- k ukončení užívání DPB,
- ke změně druhu zemědělské kultury na DPB podle kritérií stanovených v nařízení vlády podle § 3i,
- ke změně průběhu hranice osázené plochy vinice na DPB, s druhem zemědělské kultury vinice stanovené nařízením vlády podle § 3i, nebo
- ke vzniku nového DPB, který není v evidenci půdy evidován, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala; ohlášení změny zveřejní SZIF způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Podle § 3h zákona o zemědělství je SZIF povinen provést aktualizaci dle následujících pravidel:

- SZIF nejméně jednou za 2 roky ověřuje vybrané údaje evidence půdy a evidence ekologicky významných prvků na základě ortofotomap, zhotovených na základě leteckých měřických snímků.
- Je-li nezbytné na základě ověření podle odstavce 1 provést změnu údajů v evidencích, provede se taková změna ve vzájemné součinnosti SZIF a dotčených uživatelů postupem podle § 3g odst. 8, s tím, že prvním úkonem ve věci je vydání oznámení o provedení aktualizace evidence půdy nebo oznámení o provedení aktualizace evidence ekologicky významných prvků.

Každý DPB tedy SZIF 1x za dva roky zkontroluje nad novými ortofotomapami a případně aktualizuje. Průběh aktualizace je s uživateli konzultován. Proti vydanému oznámení lze podat do 15 dnů od doručení písemné námitky.

3. Druhy zemědělské kultury

3.1 Seznam druhů zemědělské kultury

V § 2 vyhlášky o AGV, jsou stanoveny druhy zemědělských kultur, na kterých lze povolit realizaci AGV. Definice jednotlivých zemědělských kultur stanoví NV LPIS.

Níže uvedené popisy zemědělských kultur jsou pouze orientační a závazné definice jsou stanoveny výhradně platným zněním nařízení vlády, jehož ověření je nezbytné.

Úhor (U) podle § 3c NV LPIS

Úhorem je zemědělsky obhospodařovaná orná půda ležící ladem a plocha vyňatá z produkce, zejména plochy bez porostu, přírodně osemeněné, nebo oseté, pokud splňují další podmínky stanovené nařízením vlády. Na kulturu úhor nelze převést trvalý travní porost.

Vinice (V) podle § 3e NV LPIS

Vinice musí být rovnoměrně a souvisle osázena keři révy vinné po dobu nejméně 5 let nebo se takové osázení po dobu nejméně 5 let předpokládá, a musí být opatřena opěrným zařízením, nainstalovaným nejpozději do 2 let od výsadby; výhradně v případě změny způsobu vedení keřů révy vinné musí být opěrné zařízení nainstalováno zpět nejpozději do 1 roku od jeho odstranění.

Do výměry vinice se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat šířku jednoho meziřadí podél řad po obou stranách vinice v nejvyšší započitatelné šířce 3 metrů a prostor 8 metrů na začátku a na konci řad; manipulační prostor nesmí být součástí cesty. Osázenou plochu vinice stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie upravující prováděcí pravidla společné organizace trhu s vínem. Obhospodařování vinice zahrnuje péči o meziřadí.

Pro vinice platí obecná podmínka trvalé kultury na opakovanou sklizeň. Jako DPB s kulturou vinice tedy není možné evidovat plochu, na které se pěstují podnože révy vinné.

Chmelnice (C) podle § 3f NV LPIS

Chmelnicí je půda, na které se pěstuje chmel nejméně po dobu 5 let nebo se takové pěstování po dobu nejméně 5 let předpokládá a která je opatřena opěrným zařízením pro pěstování chmele. Plocha chmelnice je ohraničená vnějšími kotvicími dráty nosných sloupů; pokud se na této vnější hranici nacházejí chmelové rostliny, přidá se na každou stranu pozemku dodatečný pruh půdy o šíři rovnající se průměrné šíři meziřadí na tomto pozemku. Tento pruh půdy nesmí být součástí cesty. Do plochy chmelnice se započítává manipulační prostor, který nesmí přesahovat 8 metrů na začátku a na konci řad a nesmí být součástí cesty.

Pokud se ve chmelnici nepěstuje chmel, tak je plocha evidována jako DPB s kulturou U. V případě, že je plocha s konstrukcí chmelnice využívána jako orná půda, např. pro pěstování obilovin, tak se DPB eviduje v LPIS s kulturou R.

Ovocný sad (S) podle § 3g NV LPIS

Ovocný sad je osázen v pravidelném sponu ovocnými stromy po dobu nejméně 5 let nebo se takové osázení po dobu nejméně 5 let předpokládá a hustota osázení činí nejméně 100 životaschopných jedinců na 1 hektar DPB, nebo ovocnými keři při hustotě osázení nejméně 800 životaschopných jedinců na 1 hektar DPB.

Ovocnými stromy a ovocnými keři nesmí být podnože nebo množitelské porosty.

Do plochy takto zemědělsky obhospodařované půdy se pro účely evidence započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat šířku jednoho meziřadí podél řad po obou stranách ovocného sadu v nejvyšší započitatelné šířce 8 metrů a prostor 12 metrů na začátku a na konci řad; manipulační prostor nesmí být součástí cesty. Šíře meziřadí činí u ovocných stromů nejvíce 12 metrů a u ovocných keřů nejvýše 5 metrů. Ovocným sadem není DPB, který je zařazen v rámci agrolesnictví.

Jako DPB s kulturou ovocný sad nelze evidovat plochy s ovocnými stromy či keři, které neposkytují opakovanou sklizeň.

Školka (K) podle § 3h NV LPIS

Školkou je půda pod skleníkem nebo pod pevným anebo pod přenosným krytem, na které jsou pěstovány za účelem pozdějšího přesazení mladí jedinci zemědělských kultur uvedených v § 3e až 3g, § 3i nebo v § 3l, okrasné dřeviny a rostliny a lesní dřeviny.

Do plochy takto zemědělsky obhospodařované půdy se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat šířku 8 metrů okolo záhonů a nesmí být součástí cesty.

Jako DPB s kulturou školka nelze evidovat plochu školky lesních dřevin založených v lese pro vlastní potřebu k obnově lesa (lesní oplocenky nové výsadby). Jako DPB s kulturou školka nemohou být evidovány plochy, na kterých se pěstují lesní dřeviny za účelem prodeje jako vánočních stromků.

Plocha s lanýži (H) podle § 3k NV LPIS

Plochou s lanýží je zemědělsky obhospodařovaná půda, která je osázená mykorhizními sazenicemi stromů nebo keřů, které jsou naočkovány lanýžem, s hustotou osázení nejméně 800 životaschopných jedinců na 1 hektar DPB a nejvíce 2000 životaschopných jedinců na 1 hektar DPB.

Plocha s kontejnery (Q) podle § 3o NV LPIS

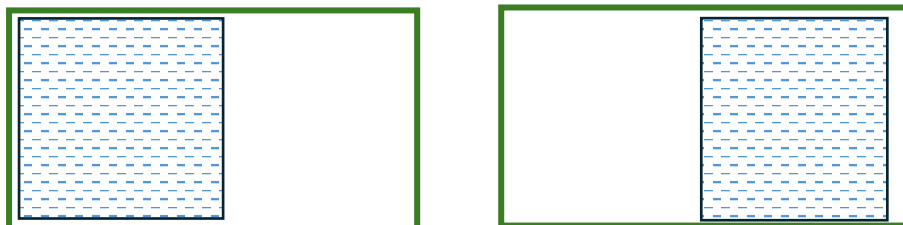
Plochou s kontejnery je pro účely evidence plocha pod skleníkem, pod pevným nebo pod přenosným krytem anebo plocha bez krytu, která je zemědělsky užívána k pěstování rostlin, které nejsou přímo propojeny kořenovým systémem s půdou.

Standardní orná půda (R) podle § 3a NV LPIS

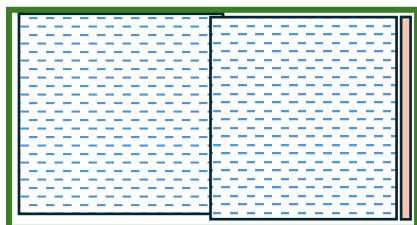
Standardní ornou půdou je pro účely evidence zemědělsky obhospodařovaná orná půda, na které se za účelem produkce plodin pěstují v pravidelném sledu zemědělské plodiny.

Pro účely AGV je standardní orná půda omezena jen na plochy, na kterých se pěstuje zelenina v souladu s § 2 odst. 2 vyhlášky o AGV: „(2) Na zemědělské půdě, na které má být umístěna agrovoltaická výrobní elektřiny, se může po zahájení realizace záměru agrovoltaické výrobní elektřiny nacházet druh zemědělské kultury standardní orná půda, jestliže nejméně na 90 % plochy dílu půdního bloku, na němž se má nacházet agrovoltaická výrobní elektřiny, byla alespoň jednou v bezprostředně předcházejících třech dotačních obdobích poskytnuta podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností nebo zeleninových druhů s vysokou pracností podle nařízení vlády upravujícího poskytování přímých plateb zemědělcům. Podmínku podle věty první týkající se poskytnuté podpory na produkci v po sobě následujících dotačních obdobích musí díl půdního bloku obdobně splňovat po celou dobu provozu agrovoltaické výrobní elektřiny.“

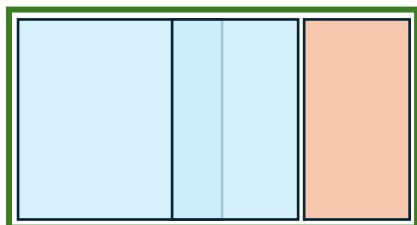
Při povolování AGV bude ověřováno, zda byla podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností nebo zeleninových druhů s vysokou pracností (dále jen „VCS“) skutečně poskytnuta. Podpora nemusí být poskytnuta v jednom roce na celý DPB. Za splnění se považuje i postupné splnění podmínky na 90 % plochy DPB v tříletém období.

Příklad DPB (zelený obrys) v roce $n+1$ (vlevo) a v roce $n+2$ (vpravo). V prvním roce n zelenina pěstována na DPB nebyla. V roce n je platba na VCS zeleninu poskytnuta na plochu s modrým vzorkem v západní části DPB. V roce $n+1$ se plocha se zeleninou, na kterou byla poskytnuta platba přesunula do východní části DPB.

Oranžová část je nepokrytá a představuje < 10 % plochy DPB. Za posuzované tříleté období je pokryto > 90 % plochy DPB.

V případě, že by plocha se zeleninou měla mezi jednotlivými roky vzájemně překrývy, tak tyto překrývající se plochy se započtou pouze jednou. Oranžová plocha, na kterou nebyla poskytnuta platba VCS, představuje > 10 % plochy DPB. DPB tedy nesplňuje podmínky stanovené vyhláškou o AGV.

3.2 Založení zemědělské kultury s AGV

V případě zařazení půdy do kultury úhor v souvislosti se založením nové zemědělské kultury současně s realizací AGV se postupuje podle § 2 odst. 3 písm.

a) vyhlášky o AGV. V tomto případě se jedná o situaci, kdy je realizace AGV spojena s dočasným omezením zemědělského využívání půdy, přičemž cílem je následné založení zemědělské kultury v souladu s podmínkami uvedenými ve vyhlášce.

Postup lze uplatnit při zakládání všech výše vyjmenovaných „povolených“ zemědělských kultur s výjimkou standardní orné půdy.²

Dvouletá lhůta podle § 2 odst. 3 vyhlášky o AGV, během níž může být kultura úhor na dotčené ploše vedena, stanovuje časový rámec pro přechod z dočasného režimu úhoru do režimu zemědělského využívání odpovídajícího podmínkám vedení plochy s příznakem AGV v LPIS.

Tato dvouletá lhůta se počítá ode dne zahájení realizace záměru AGV. Zahájení realizace záměru (tj. započetí stavebních nebo přípravných prací směřujících k realizaci AGV) je vlastník nebo uživatel pozemku povinen oznámit MZe a orgánu ochrany ZPF do 15 dnů ode dne, kdy k zahájení realizace došlo (§ 8a odst. 5 zákona o ochraně ZPF). MZe (oddělení registrů) následně provede zadání příznaku AGV do systému LPIS (viz kap. 5.7 této metodiky). Pro počátek běhu dvouleté lhůty je rozhodný den zahájení realizace AGV uvedený v oznámení žadatele. Pokud žadatel v oznámení o realizaci neuvede přesný den zahájení realizace, považuje se za rozhodný den doručení oznámení MZe.

Během dvouleté lhůty je uživatel půdy povinen u příslušného DPB připravit podmínky pro založení nové zemědělské kultury. Zároveň platí, že DPB musí být stále zemědělsky obhospodařován a po celou dobu plní definici kultury úhor. Nejpozději do dvou let od zaevidování příznaku AGV v LPIS musí uživatel oznámit SZIF změnu kultury z úhoru na některou z povolených kultur uvedených v § 2 odst. 1 vyhlášky o AGV (tj. s výjimkou standardní orné půdy). Tato změna musí být evidována v LPIS a příslušný DPB bude dále veden jako zemědělská půda s příznakem AGV.

Nedodržení stanovené dvouleté lhůty je považováno za nesplnění evidenčních podmínek. Pokud není změna kultury na povolenou v uvedené lhůtě oznámena a zaevidována, MZe příznak AGV z LPIS odebere. Tato skutečnost je oznámena místně příslušnému orgánu ochrany ZPF a dále se postupuje podle § 8a odst. 7 zákona o ochraně ZPF (viz kap. 7.2).

3.3 Obnova zemědělské kultury s AGV

V případě obnovy povolené zemědělské kultury na ploše evidované v LPIS s příznakem AGV se postupuje v souladu s § 2 odst. 3 písm. b) vyhlášky o AGV a metodikou vedení evidence využití půdy. Po dobu, kdy není možné evidovat zemědělskou kulturu z důvodu její obnovy, dochází v LPIS ke změně na kulturu úhor. Tuto změnu provede SZIF na základě ohlášení uživatele podle § 3g odst. 1 písm. e) zákona o zemědělství. Tato evidence kultury úhor se vztahuje výhradně na období, kdy probíhá obnova zemědělské kultury, přičemž příznak AGV zůstává na daném DPB zachován. Postup lze uplatnit při obnově všech výše

² V § 2 odst. 3 vyhlášky o AGV je vždy odkazováno pouze na kultury uvedené v odstavci 1 tohoto ustanovení. Orná půda tedy není zahrnuta. U kultury R (orná půda) lze k realizaci AGV využít zimní měsíce, kdy je povrch půdy bez hlavní plodiny, zatímco všechny ostatní kultury (kromě školek a ploch s kontejnery, což je zcela specifický případ) vyžadují přítomnost určitého počtu rostlin po celý rok.

vyjmenovaných „povolených“ zemědělských kultur s výjimkou standardní orné půdy.

Počátek dvouleté lhůty pro vedení kultury úhor se v tomto případě stanovuje ode dne, kdy byla do LPIS zaevidována změna kultury na základě oznámení uživatele. Během této doby je třeba zajistit takové podmínky, aby bylo možné kulturu obnovit v souladu s požadavky na její vedení v LPIS, a to včetně splnění všech závazných znaků konkrétní zemědělské kultury, jak jsou vymezeny v NV LPIS. Nejpozději do dvou let od zahájení evidence kultury úhor musí uživatel oznámit SZIF změnu kultury úhor na povolenou zemědělskou kulturu podle § 2 odst. 1 vyhlášky o AGV (tj. s výjimkou standardní orné půdy). SZIF následně provede aktualizaci evidence a DPB je dále veden s příznakem AGV.

Pokud není změna kultury na jednu z povolených kultur ve stanovené lhůtě oznámena, jedná se o porušení podmínek evidence využití půdy s příznakem AGV. MZe v takovém případě odebere z LPIS příznak AGV. Tato skutečnost je oznámena místně příslušnému orgánu ochrany ZPF a dále se postupuje podle § 8a odst. 7 zákona o ochraně ZPF (tj. viz kap. 7.2).

Tento postup umožňuje zachovat evidenční i provozní kontinuitu při dočasné obnově kultury na ploše s AGV, a zároveň stanovuje jasný časový rámec a podmínky pro návrat k zemědělskému využití, které je nezbytné pro další vedení DPB s příznakem AGV a pravidly pro poskytování zemědělských podpor.

3.4 Změna zemědělské kultury s AGV

V případě změny jedné z povolených zemědělských kultur na ploše evidované v LPIS s příznakem AGV na jinou povolenou kulturu se postupuje v souladu s § 2 odst. 3 písm. c) vyhlášky o AGV a metodikou vedení evidence využití půdy. Po dobu, kdy není možné evidovat zemědělskou kulturu z důvodu zrušení dosavadní a následného založení nové kultury, dochází v LPIS k dočasné změně na neprodukční kulturu úhor. Tuto změnu provede SZIF na základě ohlášení uživatele podle § 3g odst. 1 písm. e) zákona o zemědělství. Tato evidence kultury úhor se vztahuje výhradně na období, kdy probíhá zrušení stávající zemědělské kultury, nezbytných úkonů (např. vytrhání pařezů, příprava pozemku atd.) a založení nové kultury. Příznak AGV přitom zůstává na daném DPB zachován. Postup lze uplatnit při změně všech výše vyjmenovaných „povolených“ zemědělských kultur s výjimkou standardní orné půdy.

Počátek dvouleté lhůty pro vedení kultury úhor se v tomto případě stanovuje ode dne, kdy byla do LPIS zaevidována změna dosavadní kultury na úhor na základě oznámení uživatele. Během této doby je třeba zajistit takové podmínky, aby bylo možné kulturu změnit v souladu s požadavky na její vedení v LPIS, a to včetně splnění všech závazných znaků konkrétní zemědělské kultury, jak jsou vymezeny v NV LPIS. Nejpozději do dvou let od zahájení evidence kultury úhor musí uživatel oznámit SZIF změnu kultury úhor na povolenou zemědělskou kulturu podle § 2

odst. 1 vyhlášky o AGV (tj. s výjimkou standardní orné půdy). SZIF následně provede aktualizaci evidence a DPB je nadále veden s příznakem AGV.

Pokud není změna dočasného úhoru na jinou z povolených kultur ve lhůtě 2 let oznámena, jedná se o porušení podmínek evidence využití půdy s příznakem AGV. MZe v takovém případě odebere z LPIS příznak AGV. Tato skutečnost je oznámena místně příslušnému orgánu ochrany ZPF a dále se postupuje podle § 8a odst. 7 zákona o ochraně ZPF (tj. viz kap. 7.2).

Tento postup umožňuje zachovat evidenční i provozní kontinuitu při změně kultury na ploše s AGV, a zároveň stanovuje jasný časový rámec a podmínky pro zemědělské využití, které je nezbytné pro další vedení DPB s příznakem AGV a pravidly pro poskytování zemědělských podpor.

4. Podmínky pro horizontální a vertikální AGV

4.1 Rozlišování horizontální a vertikální AGV

AGV musí splňovat požadavky kladené buď na horizontální AGV, nebo na vertikální AGV, tj. požadavky stanovené buď v § 3 odst. 1 nebo v § 3 odst. 2 vyhlášky o AGV.

Horizontální AGV představuje technické řešení, kdy se fotovoltaické moduly nachází nad zemědělskou půdou s pěstovanými plodinami a umožňují zemědělské obhospodařování plochy nacházející se přímo pod nimi, a to v souladu se zemědělskou kulturou uvedenou v § 2 vyhlášky o AGV. Pro zajištění efektivního zemědělského využití plochy a bezpečnosti osob při práci či zásahu v případě mimořádných událostí je u horizontální AGV nezbytné dodržet dostatečnou výšku nad povrchem zemědělské půdy, která umožňuje pohyb osob a strojů nezbytných pro zemědělské hospodaření na pozemku s AGV a nebrání růstu příslušných plodin.

Vyhláška o AGV stanovuje minimální výšku nad povrchem zemědělské půdy na 210 cm, což zpravidla umožňuje plynulé zemědělské obhospodařování a bezpečný pohyb osob i techniky. Podle okolností (zejména v návaznosti na plánovaný způsob hospodaření na dotčené ploše) je nutné posoudit, zda je tato minimální výška dostatečná. Případný požadavek na výšku přesahující 210 cm nad povrchem zemědělské půdy je nutné odůvodnit.

To platí také v případě horizontální AGV s pohyblivými fotovoltaickými moduly. Stanovená minimální výška 210 cm se v případě AGV s pohyblivými moduly měří v jejich horizontální poloze nebo v poloze nejbližší horizontální poloze, vylučuje-li technické řešení otočení fotovoltaických modulů do zcela horizontální polohy³. Pro účely průchodu nebo průjezdu zemědělské techniky pod moduly se počítá s možností otočení modulů právě do této polohy. Vždy je však nutné posoudit, zda

³ V zásadě jde o výšku osy otáčení pohyblivého modulu nad povrchem půdy a v případě nemožnosti dosáhnout zcela horizontální polohy pak o výšku spodní hrany modulu nejbližší výšce osy otáčení.

AGV v jiných polohách modulů, které budou využívány, nebrání růstu plodin pěstovaných pod fotovoltaickými moduly.

Pokud AGV nesplňuje požadavky kladené na horizontální AGV, musí splnit požadavky kladené na vertikální AGV. AGV nesplňuje požadavky kladené na horizontální AGV v případě, kdy výška modulů nebo jejich pohyb neumožňují zemědělské obhospodařování plochy nacházející se přímo pod nimi v souladu se zemědělskou kulturou podle § 2 vyhlášky o AGV, popř. pokud není zachována minimální zemědělsky obhospodařovaná plocha (viz níže).

Vertikální AGV představuje druhé technické řešení, při němž jsou fotovoltaické moduly umístěny mezi pěstovanými plodinami, tj. tak, že neumožňují zemědělsky obhospodařovat plochu nacházející se přímo pod nimi. Rozmístění modulů v rámci plochy záměru se odvíjí především od charakteru pěstovaných plodin a používané zemědělské techniky. Zpravidla se řady fotovoltaickou modulů střídají s pěstovanými plodinami, například s plochou orné půdy, na které jsou pěstovány zeleninové druhy s vysokou nebo velmi vysokou pracností.

4.2 Podmínky pro horizontální AGV

Fotovoltaické moduly horizontální AGV musí být umístěny ve výšce, která umožňuje zemědělské obhospodařování plochy pod nimi v souladu se zemědělskou kulturou podle § 2, a to vždy nejméně 210 cm nad povrchem zemědělské půdy (viz výše). V případě pohyblivých fotovoltaických modulů horizontální AGV se výška 210 cm nad povrchem zemědělské půdy určuje v jejich horizontální poloze nebo v poloze nejbližší horizontální poloze, vylučuje-li technické řešení otočení fotovoltaických modulů do zcela horizontální polohy.

Uvedená minimální výška hraje klíčovou roli při rozlišení zemědělsky využitelné a zemědělsky nevyužitelné plochy. V případě horizontální AGV se za **zemědělsky nevyužitelnou plochu** považují:

- plochy nacházející se pod fotovoltaickými moduly umístěnými ve výšce nižší, než je potřebná výška, tj. zpravidla ve výšce nižší než 210 cm nad povrchem půdy,
- plochy, na kterých jsou nezbytná zařízení umístěna níže, než je potřebná výška fotovoltaických modulů (včetně všech ploch, kde jsou nezbytná zařízení spojena se zemí), a
- plocha zemědělské půdy, která se nachází pod zařízením pro ukládání elektřiny.

V návaznosti na výše uvedené se dále ověřuje celková rozloha **zemědělsky využitelné půdy**, která musí činit alespoň 95 % z celkové plochy záměru.

Celková plocha záměru = plocha ohraničená spojnicí mezi vnějšími hranami fotovoltaických modulů nacházejících se na vnějších stranách AGV + další plochy, na kterých jsou umístěna nezbytná zařízení (viz kap. 4.4) a zařízení pro ukládání

elektřiny (viz kap. 4.5). Celková plocha záměru se určuje na základě dokumentace záměru podle stavebního zákona.

Zemědělsky nevyužitelná plocha = plocha nacházející se pod fotovoltaickými moduly umístěnými ve výšce nižší, než je stanovená výška, tj. zpravidla ve výšce nižší než 210 cm nad povrchem půdy + další plochy, na kterých jsou umístěna nezbytná zařízení níže, než je potřebná výška fotovoltaických modulů (viz kap. 4.4), a na kterých je umístěno zařízení pro ukládání elektřiny (viz kap. 4.5).

Zemědělsky využitelná plocha = celková plocha záměru minus zemědělsky nevyužitelná plocha. Zemědělsky využitelná plocha musí činit **alespoň 95 % z celkové plochy záměru**.

Konstrukční řešení AGV zařízení musí po ukončení provozu AGV umožňovat návrat plochy dotčené záměrem do původního stavu zemědělské půdy.

4.3 Podmínky pro vertikální AGV

Konstrukční řešení vertikální AGV musí zajistit, aby **poměr šířky rozestupů** mezi řadami fotovoltaických modulů a maximální výšky těchto modulů nebyl menší než 3. Pokud je například šířka meziřad mezi fotovoltaickými moduly 9 metrů, nesmí konstrukce s moduly přesáhnout výšku 3 metry. Tento poměr vychází z praktických zahraničních zkušeností a zohledňuje nutnost omezení zastínění využitelné plochy mezi moduly i vhodné regulace přísunu dešťových srážek (tzv. srážkový stín).

I u vertikální AGV je důležité rozlišení zemědělsky využitelné a zemědělsky nevyužitelné plochy. Za **zemědělsky nevyužitelnou plochu** se v tomto případě považují:

- všechny plochy do vzdálenosti 50 cm po obou stranách fotovoltaických modulů,
- plochy, na kterých jsou nezbytná zařízení umístěna způsobem, který neumožňuje zemědělské obhospodařování plochy pod nimi, a
- plocha zemědělské půdy, která se nachází pod zařízením pro ukládání elektřiny.

V případě pohyblivých fotovoltaických modulů vertikální AGV se šíře rozestupů mezi jejich řadami i vzdálenost od fotovoltaického modulu určují ve vertikální poloze fotovoltaických modulů nebo v poloze nejbližší vertikální poloze, vylučují-li technické řešení otočení fotovoltaických modulů do zcela vertikální polohy.

V návaznosti na výše uvedené se dále ověřuje celková rozloha **zemědělsky využitelné půdy**, která musí činit alespoň 80 % z celkové plochy záměru.

Celková plocha záměru = plocha ohraničená spojnicí mezi vnějšími hranami fotovoltaických modulů nacházejících se na vnějších stranách AGV + další plochy, na kterých jsou umístěna nezbytná zařízení (viz kap. 4.4) a zařízení pro ukládání elektřiny (viz kap. 4.5). Celková plocha záměru se určuje na základě dokumentace záměru podle stavebního zákona.

Zemědělsky nevyužitelná plocha = plocha nacházející se do vzdálenosti 50 cm po obou stranách fotovoltaických modulů + další plochy, na kterých jsou umístěna nezbytná zařízení způsobem, který neumožňuje zemědělské obhospodařování plochy pod nimi (viz kap. 4.4), a na kterých je umístěno zařízení pro ukládání elektřiny (viz kap. 4.5).

Zemědělsky využitelná plocha = celková plocha záměru minus zemědělsky nevyužitelná plocha. Podíl zemědělsky využitelné plochy musí činit **nejméně 80 % z celkové plochy záměru**.

Konstrukční řešení AGV zařízení musí umožňovat po ukončení provozu AGV návrat plochy dotčené záměrem do původního stavu zemědělské půdy.

4.4 Nezbytná zařízení

Nezbytnými zařízeními jsou zařízení, která jsou nezbytná k výrobě elektřiny nebo která zajišťují bezpečný a spolehlivý provoz AGV. Patří mezi ně zejména:

- fotovoltaické moduly a jejich nosné konstrukce,
- invertory pro převod stejnosměrného proudu na střídavý,
- systémy řízení a monitorování,
- transformátory,
- kabeláž a konektory propojující elektrická zařízení,
- elektrické ochranné a bezpečnostní systémy (např. pojistky, přepětové ochrany a další zařízení sloužící k ochraně systému před elektrickými výboji, zkratami a jinými poruchami).

Za nezbytná zařízení naopak nelze považovat prvky, které neslouží výše uvedeným účelům, například obslužné komunikace. Stejně tak mezi nezbytná zařízení nepatří ani zařízení pro ukládání elektřiny (viz kap. 4.5).

V souladu s § 8a zákona o ochraně ZPF musí být AGV primárně **umístěna na plochách zemědělské půdy s odpovídajícím DPB** podle zákona o zemědělství. Vlastní těleso záměru tvořené fotovoltaickými moduly a jejich nosnými konstrukcemi, musí být vždy umístěno na odpovídajícím DPB. Mimo DPB mohou být umístěna pouze jiná nezbytná zařízení než fotovoltaické moduly a jejich nosné konstrukce.

Způsob umístění nezbytných zařízení hraje významnou roli při výpočtu celkové plochy záměru a minimálního podílu zemědělsky využitelné plochy na celkové ploše záměru.

Všechna nezbytná zařízení, která se nachází za hranicí vnějších hran fotovoltaických modulů nacházejících se na vnějších stranách AGV, se započítávají do **celkové plochy záměru**.

Pokud jsou nezbytná zařízení umístěna způsobem, který neumožňuje zemědělské obhospodařování plochy pod nimi, pak jsou součástí **zemědělsky nevyužitelné plochy**:

V případě **horizontální AGV** jsou součástí zemědělsky nevyužitelné plochy všechny plochy, na kterých jsou nezbytná zařízení umístěna níže, než je potřebná výška výroby.

V případě **vertikální AGV** jsou součástí zemědělsky nevyužitelné plochy všechny plochy, na kterých jsou nezbytná zařízení umístěna způsobem, který neumožňuje zemědělské obhospodařování plochy pod nimi.

Vyhláška o AGV dále specifikuje požadavky na umístění nezbytných zařízení tak, aby byla zajištěna **nejvyšší možná míra ochrany zemědělské půdy**. Instalace, provoz ani odstranění nezbytných zařízení nesmí vést k trvalému poškození fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností zemědělské půdy. Důsledkem by totiž mohlo být trvalé snížení úrodnosti půdy a její schopnosti podporovat zemědělskou výrobu.

K takovému poškození půdy může dojít např.:

- **Nevhodným fyzikálním zásahem:** Použití těžké techniky při instalaci nebo následném odstranění zařízení AGV narušuje strukturu půdy nebo odstraňuje její horní, nejúrodnější vrstvu. Takové změny mohou trvale ovlivnit schopnost půdy zadržovat vodu a živiny.
- **Chemickým znečištěním:** Použití stavebních materiálů, maziv, adheziv či jiných chemikálií může způsobit únik škodlivých látek do půdy. Tyto látky mohou měnit pH půdy, narušovat rovnováhu živin nebo obsahovat toxické prvky, což vede k chemické degradaci půdního prostředí.
- **Biologickým narušením:** Změny fyzikálních a chemických vlastností půdy mají dopad i na půdní mikroorganismy, živočichy a rostlinné kořenové systémy. Jejich ztráta nebo narušení může vést k poklesu biodiverzity a narušení přírodních cyklů, což má dlouhodobý vliv na úrodnost a mimoprodukční funkce půdy.

Nezbytná zařízení také musí být přednostně řešena tak, aby nevyžadovala skrývku kulturních vrstev půdy (např. umístěním mimo zemědělskou půdu nebo nad ní). Pokud to není možné (např. v případě nosných konstrukcí fotovoltaických modulů), pak je třeba zvolit takový způsob spojení nezbytných zařízení se zemí, který omezuje skrývku kulturních vrstev půdy na míru nezbytně nutnou (např. použitím zemních vrutů). Pedologický průzkum se provádí pouze v místě skrývky kulturních vrstev půdy.⁴

AGV se může nacházet i na **půdách nejvyšší kvality** (tj. na půdách I. a II. třídy ochrany). Záběr nejkvalitnější půdy nezbytnými zařízeními však musí být minimalizován. Je-li to vzhledem k charakteristikám pozemku možné, pak musí být nezbytná zařízení umísťována přednostně na zemědělskou půdu méně kvalitní. To se však netýká samotných fotovoltaických modulů a jejich nosných konstrukcí – jejich rozmístění je dané konstrukcí AGV jako celku a povinnost přednostního využití méně kvalitní půdy tedy nelze v jejich případě zajistit.

⁴ Náležitosti pedologického průzkumu jsou uvedeny v § 14a vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu.

Realizace nezbytných zařízení nesmí poškodit **drenážní a závlahové systémy**, čímž se předchází negativním dopadům na hydrologické poměry půdy v ploše záměru. Plochy zemědělské půdy s odvodněním a závlahami lze orientačně identifikovat v grafické části územního plánu obce (§ 3 odst. 3 písm. d) vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu). Případné poškození systémů se může projevit změnami hydrologických poměrů na pozemku, zejména známkami nadměrného zadržování vody. Takové příznaky zahrnují například mokrá místa, nerovnoměrnou vlhkost půdy nebo neobvyklé zabarvení vegetace. Moderní technologie, jako jsou drony vybavené infračervenými kamerami, umožňují efektivně odhalit tyto anomálie na rozsáhlých plochách.

4.5 Zařízení pro ukládání elektřiny

Zařízení sloužící pro ukládání elektřiny z AGV (dále jen „**zařízení pro ukládání elektřiny**“) nelze považovat za nezbytné zařízení AGV (ve smyslu kap. 4.4), proto je jejich povolování upraveno zvlášť. Podle zákona o ochraně ZPF pro ně není vyžadováno odnětí zemědělské půdy ze ZPF – postačí souhlas s realizací obdobný jako pro realizaci AGV (viz § 8a odst. 9 zákona o ochraně ZPF). Zařízení pro ukládání elektřiny může být povoleno současně s AGV nebo i samostatně – dodatečně. Platnost souhlasu s realizací zařízení pro ukládání elektřiny je vždy omezena na dobu provozu AGV.

Pokud je zařízení pro ukládání elektřiny povolováno samostatně (dodatečně), vydává se pro něj samostatné jednotné environmentální stanovisko (nejde-li o drobnou stavbu) nebo samostatný souhlas podle § 8a (jde-li o drobnou stavbu) – není nutné postupovat formou změny jednotného environmentálního stanoviska / změny souhlasu (tj. otevírat původní souhlas vydaný pro samotnou AGV). Při posuzování žádosti je nutné „přepočítat“ poměr zemědělsky využitelné plochy AGV jako celku včetně nově povolovaného zařízení pro ukládání elektřiny a na základě tohoto výpočtu ověřit, zda v důsledku povolení zařízení pro ukládání elektřiny nedojde k překročení stanoveného minimálního poměru zemědělsky využitelné plochy vůči celkové ploše záměru.

Zařízení pro ukládání elektřiny musí splňovat podmínky stanovené vyhláškou o AGV.

1. Dochází k jeho započtení do celkové plochy záměru a zemědělsky nevyužitelné plochy.

Zařízení pro ukládání elektřiny, které se nachází za hranicí vnějších hran fotovoltaických modulů nacházejících se na vnějších stranách AGV, se započítává do **celkové plochy záměru**.

Plocha zemědělské půdy nacházející se pod zařízením pro ukládání elektřiny je vždy **zemědělsky nevyužitelnou plochou**.

2. Zařízení pro ukládání elektřiny musí splňovat i další povinnosti týkající se ochrany zemědělské půdy a následné rekultivace (stejně jako pro nezbytná zařízení):

- Instalace, provoz ani odstranění zařízení pro ukládání elektřiny nesmí vést k trvalému poškození fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností zemědělské půdy.
- Zařízení pro ukládání elektřiny musí být spojeno se zemí způsobem nevyžadujícím skrývku kulturních vrstev půdy. Není-li to možné, je třeba zvolit takový způsob spojení se zemí, který omezuje skrývku kulturních vrstev půdy na míru nezbytně nutnou. Pedologický průzkum se provádí pouze v místě skrývky kulturních vrstev půdy.
- Zařízení pro ukládání elektřiny musí být umístěno přednostně na zemědělskou půdu méně kvalitní.
- Zařízení pro ukládání elektřiny musí být navrženo a instalováno tak, aby nepoškodilo drenážní a závlahové systémy, které se nacházejí na ploše záměru.
- Provedení zařízení pro ukládání elektřiny musí umožnit úplné odstranění po ukončení jeho provozu tak, aby mohla být zemědělská půda rekultivována v souladu se schváleným plánem rekultivace (viz níže kap. 8).

5. Povolovací postupy týkající se AGV

5.1 Orgán příslušný k vydání souhlasu s realizací AGV

Z formálního hlediska je v první řadě nezbytné rozlišit, zda je záměr AGV drobnou stavbou podle stavebního zákona. AGV je drobnou stavbou, jde-li o výrobu elektřiny s celkovým instalovaným výkonem do 100 kW (s několika výjimkami stanovenými v příloze č. 1 odst. 1 písm. a) bodě 25 stavebního zákona).⁵ V případě AGV se bude jednat o výjimečné případy.

(A) Drobné stavby:

AGV, která splňuje výše uvedená kritéria, je drobnou stavbou a nepodléhá tedy povolování podle stavebního zákona. Z tohoto důvodu se pro ni nevydává ani jednotné environmentální stanovisko a souhlas s realizací AGV podle § 8a zákona o ochraně ZPF se vydává **samostatně**.

V souladu s § 15 písm. i) zákona o ochraně ZPF vydává souhlas s realizací AGV (je-li vydáván pro drobnou stavbu, tedy samostatně) **obecní úřad obce s rozšířenou působností**.

(B) Jiné než drobné stavby:

⁵ Od 1. 8. 2025 jsou drobnou stavbou stavby pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem **do 100 kW**, s výjimkou stavby vodního díla, stavby ve zvláště chráněném území nebo v území vymezeném Ministerstvem obrany nebo Ministerstvem vnitra stanoveném v nařízení vlády.

AGV, které nesplňují výše uvedená kritéria, nejsou drobnou stavbou podle stavebního zákona a podléhají tedy povolování podle stavebního zákona. Z tohoto důvodu se pro ně vydává **jednotné environmentální stanovisko**.

V souladu s § 15 písm. a) ve spojení s § 14 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona o jednotném environmentálním stanovisku, vydává jednotné environmentální stanovisko:

- **krajský úřad**, jsou-li dány jiné důvody (nesouvisející s ochranou ZPF) pro přechod kompetence na krajský úřad podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o jednotném environmentálním stanovisku (jelikož pro AGV není vyžadováno odnětí zemědělské půdy ze ZPF, neuplatní se od 1. 8. 2025 již důvod podle § 14 odst. 1 písm. a) bodu 3 zákona o jednotném environmentálním stanovisku),
- **obecní úřad obce s rozšířenou působností** v ostatních případech.

5.2 Žádost o souhlas s realizací AGV

Náležitosti žádosti se liší podle toho, zda je AGV drobnou stavbou podle stavebního zákona:

(A) Drobné stavby:

Žádost o souhlas s realizací AGV musí obsahovat obecné náležitosti stanovené správním řádem (§ 45 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 2 správního řádu), a dále náležitosti stanovené v § 8a odst. 3 zákona o ochraně ZPF.

Žadatel nemusí doložit dokumentaci pro povolení záměru podle stavebního zákona, nicméně z obsahu žádosti musí být zřejmé, zda záměr splňuje požadavky stanovené zákonem o ochraně ZPF a vyhláškou o AGV.

(B) Jiné než drobné stavby:

Žádost o jednotné environmentální stanovisko musí obsahovat obecné náležitosti stanovené správním řádem a zároveň všechny náležitosti stanovené jinými právními předpisy pro vydání jednotlivých správních úkonů, namísto nichž se jednotné environmentální stanovisko vydává, mj. tedy i náležitosti stanovené v § 8a odst. 3 zákona o ochraně ZPF. Součástí žádosti musí být **dokumentace pro povolení záměru podle stavebního zákona**.

Zpracování dokumentace pro povolení záměru

Při zpracování dokumentace se uplatní **§ 7 odst. 1 a 2 zákona o ochraně ZPF**:

- *dokumentace musí být zpracována se zohledněním zásad plošné ochrany ZPF => zásady uvedené v § 4 zákona o ochraně ZPF jsou v potřebném rozsahu promítnuty do vyhlášky o AGV, ve zbytku se § 4 zákona o ochraně ZPF neuplatní, protože se v případě AGV nejedná o využití půdy pro nezemědělské účely;*
- *umístění stavby musí být navrženo tak, aby z hlediska ochrany ZPF a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů došlo k co nejmenším*

ztrátám ZPF => požadavek je promítnut do § 4 vyhlášky o AGV (viz kap. 4.4 a 4.5), postačující je proto doložení splnění požadavků podle vyhlášky o AGV;

- *musí být vyhodnoceny důsledky navrhovaného řešení na ZPF => žadatel postupuje podle § 11 až § 14 vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu v rozsahu, který je pro záměr AGV relevantní, tj. § 11 odst. 1, § 12 odst. 1 písm. a) až d), § 13 písm. b) až f) a § 14 odst. 1, 2 a 4;*
- *je-li záměr umísťován v nezastavěném území mimo plochy a koridory k tomu vymezené územně plánovací dokumentací (dále jen „ÚPD“), je nutné vypracovat alternativy umístění⁶ => alternativy pro záměr AGV budou v praxi významně omezeny zejména s ohledem na její specifický charakter a účel:*
 - AGV lze realizovat pouze na zemědělské půdě,
 - AGV lze realizovat pouze na kulturách stanovených vyhláškou o AGV,
 - musí být zajištěno připojení AGV k distribuční soustavě,
 - umístění AGV je determinováno přírodními podmínkami (v „alternativní“ lokalitě nemusí být umožněno efektivní využití AGV).

Náležitosti žádosti o souhlas podle zákona o ochraně ZPF

Podle § 8a odst. 3 zákona o ochraně ZPF musí žádost obsahovat:

- a) specifikaci záměru, tj.
 - a. základní slovní popis charakteristiky zařízení jako celku
 - i. zda se jedná o horizontální nebo vertikální AGV a jak je umístěna na pozemku (zejména základní rozmístění fotovoltaických modulů a nosných konstrukcí),
 - ii. informace o tom, jaké prvky a technologie jsou součástí nezbytných zařízení (a příp. zařízení pro ukládání elektřiny) a jak jsou umístěny na pozemku,
 - iii. informace o celkové ploše záměru a procentuální rozsah zemědělsky využitelné plochy,
 - b. zákres záměru v kopii katastrální mapy s barevně rozlišeným vyznačením zemědělsky nevyužitelné plochy,
 - c. informace dokládající splnění podmínek podle § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF, kde jsou uvedeny definiční znaky AGV, tj.
 - i. podmínky stanovené vyhláškou o AGV,
 - ii. umístění na zemědělské půdě odpovídající DPB podle zákona o zemědělství s druhem zemědělské kultury, který je v souladu s § 2 vyhlášky o AGV (tyto zemědělské kultury se musí nacházet v ploše záměru a být evidované u DPB nejpozději ke dni zahájení realizace AGV – v době podání žádosti o souhlas se může na ploše nacházet ještě kultura

⁶ Problematika vypracovávání a posuzování alternativ ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o ochraně ZPF je podrobně řešena také ve výkladovém metodickém pokynu k zákoně o ochraně ZPF, a to jak v obecné rovině, tak specificky ve vztahu ke „konvenčním“ FVE (kapitola 22).

- jiná; v případě orné půdy žadatel k žádosti doloží i rozhodnutí SZIF o poskytnutí platby na VCS zeleninové druhy s velmi vysokou pracností nebo na zeleninové druhy s vysokou pracností), a
- iii. umístění na půdě, která je aktivně zemědělsky obhospodařována v souladu se zákonem o zemědělství, popř. probíhá její založení, obnova nebo změna, a
- d. informace o předpokládané době životnosti AGV,
- b) údaje z katastru nemovitostí o pozemcích, na nichž má být AGV realizována, s vyznačením vlastnických, popřípadě užívatelských vztahů k dotčeným pozemkům, a dále výměry parcel nebo jejich částí,
- c) souhlas vlastníka zemědělské půdy, na které má být záměr realizován, nejedná-li se o žadatele,
- d) plán rekultivace, který splňuje náležitosti podle § 5 odst. 2 vyhlášky o AGV,
- e) předběžnou bilanci skrývky kulturních vrstev půdy a návrh způsobu jejich hospodárného využití, pokud navrhovaný způsob řešení záměru skrývku odůvodňuje (potřeba skrývky by měla být minimalizována), a
- f) informaci, zda má být souhlas se záměrem podkladem pro řízení podle jiného právního předpisu (tj. stavebního zákona).

Realizací záměru AGV bez souhlasu orgánu ochrany ZPF se osoba může dopustit přestupku, za který lze uložit pokutu až 100.000 Kč v případě fyzických osob a až 1.000.000 Kč v případě právnických a podnikajících fyzických osob.

5.3 Posuzování žádosti o souhlas

Orgán ochrany ZPF posoudí žádost, a shledá-li, že jsou splněny podmínky pro udělení souhlasu, vydá souhlas se záměrem⁷, ve kterém:

1. stanoví podmínky nezbytné k zajištění ochrany ZPF a
2. schválí plán rekultivace.

Podmínky pro udělení souhlasu s realizací AGV jsou stanoveny v § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF a ve vyhlášce o AGV.

Jelikož se nejedná o využití půdy pro nezemědělské účely, neuplatní se zásady plošné ochrany ZPF uvedené v § 4 zákona o ochraně ZPF. Jedná se ale o stavební činnost, uplatní se tedy povinnosti uvedené v **§ 8 zákona o ochraně ZPF**:

⁷ Souhlas není vhodné vázat na první navrženou zemědělskou kulturu, protože za provozu záměru může dojít ke změně zemědělské kultury (vždy jen v rámci kultur povolených podle § 2 vyhlášky o AGV). Pokud je podána žádost o AGV na orné půdě, může orgán ochrany ZPF kontaktovat MZE (oddělení registrů 12126) za účelem ověření, že opravdu došlo k vyplacení podpory (nejlépe poslat dotaz, zda byla na uvedený DPB poskytnuta podpora a v jakém rozsahu, na helpdesk@mze.gov.cz a tereza.gimunova@mze.gov.cz).

- *právnícké a fyzické osoby jsou povinny vyhodnotit předpokládané důsledky navrhovaného řešení na ZPF => žadatel postupuje podle § 11 až § 14 vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu v rozsahu, který je pro záměr AGV relevantní, tj. § 11 odst. 1, § 12 odst. 1 písm. a) až d), § 13 odst. 1 písm. b) až f) a § 14 odst. 1, 2 a 4;*
- *právnícké a fyzické osoby jsou povinny řídit se zásadami ochrany zemědělského půdního fondu (§ 4) => zásady uvedené v § 4 zákona o ochraně ZPF jsou v potřebném rozsahu promítnuty do vyhlášky o AGV, § 4 zákona o ochraně ZPF se neuplatní;*
- *právnícké a fyzické osoby jsou povinny plnit povinnosti týkající se skrývky a rekultivace (§ 8 odst. 1 písm. a) až d) zákona o ochraně ZPF) => v případě AGV musí být skrývka minimalizována (§ 4 odst. 3 vyhlášky o AGV; viz kap. 4.4 a 4.5), pokud je však potřebná, zohlední se to v plánu rekultivace a orgán ochrany ZPF případně stanoví s tím související podmínky – pokud jde o rekultivaci, postupuje se podle § 5 vyhlášky o AGV;*
- *právnícké a fyzické osoby jsou povinny učinit opatření k zabránění úniku pevných, kapalných a plyných látek poškozujících ZPF a jeho vegetační kryt.*

Orgán ochrany ZPF případně **stanoví podmínky** nezbytné k zajištění plnění povinností podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně ZPF, například:

- skrývat odděleně svrchní kulturní vrstvu půdy, popřípadě i hlouběji uložené zúrodnění schopné zeminy na celé dotčené ploše;
- zajistit jejich řádné uskladnění pro účely rekultivace;
- učinit opatření k zabránění úniku pevných, kapalných a plyných látek poškozujících ZPF a jeho vegetační kryt.

5.4 Zaslání kopie souhlasu na MZe

Kopii souhlasu zašle orgán ochrany ZPF na MZe, a to na odbor environmentální a ekologického zemědělství (Ing. Vlastimil Zedek) a na oddělení registrů (Ing. Lenka Typoltová).

5.5 Povolování AGV podle stavebního zákona

Soulad záměru AGV s územně plánovací dokumentací

AGV je svébytný typ stavby, přičemž § 8a odst. 8 zákona o ochraně ZPF stanoví, že se považuje také za stavbu pro zemědělství. Zákon však nestanoví, že by se jednalo o stavbu pro zemědělství výlučně. Podle § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF je AGV energetickým zařízením pro přeměnu energie slunečního záření na elektřinu, které současně musí umožňovat zemědělskou produkci. Podle § 10 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se za technickou infrastrukturu považují i výrobní energie. V tomto ohledu lze učinit závěr, že se jedná o:

- **výrobu elektřiny**, resp. **fotovoltaickou výrobu elektřiny** (dle textu § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF tzv. energetické zařízení pro přeměnu energie slunečního záření na elektřinu – v tomto smyslu se jedná o jeden z definičních znaků AGV), tj. obecněji o výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie,
- **technickou infrastrukturu**, jak stanoví § 10 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, **a současně i**
- **stavbu pro zemědělství**, jak stanoví § 8a odst. 8 zákona o ochraně ZPF.

Vždy je nutné prověřit soulad záměru AGV s ÚPD. Lze očekávat, že záměr AGV bude v mnoha případech přípustný v plochách zemědělských, ale i v plochách výrobních a skladování či smíšených výrobních.

Ustanovení § 122 stavebního zákona uvádí konečným výčtem typy záměrů, které lze povolovat v nezastavěném území. Jelikož v tomto výčtu je uvedena i veřejná technická infrastruktura, má se za to, že tento výčet se vztahuje i na výrobní elektřiny, pokud se u nich prokáže, že slouží veřejné potřebě. Jelikož AGV je ovšem zároveň stavbou pro zemědělství, a záměry pro zemědělství jsou rovněž uvedeny v § 122 stavebního zákona jako typ záměru, který lze v nezastavěném území za určitých podmínek povolovat, **nevyžaduje se pro umístění v nezastavěném území, aby AGV sloužila veřejné potřebě.**

V § 122 stavebního zákona jsou pro povolení záměru v nezastavěném území stanoveny **dvě podmínky** – záměr lze v nezastavěném území povolit pouze v případě, že (1) jej ÚPD výslovně nevylučuje a (2) je v souladu s charakterem území.

Ad 1) ÚPD může vyloučit povolování některých záměrů v nezastavěném území. Výslovné vyloučení se může týkat nejen výslovně AGV, ale i jí pojmově nadřazených kategorií jako jsou např. FVE nebo výrobní elektřiny z OZE. Za výslovné vyloučení AGV naopak nelze považovat, že územní plán v dané ploše určí hlavní, přípustné a popř. podmíněně přípustné využití, a jako nepřípustné využití určí vše ostatní.

S ohledem na dvojí charakter AGV platí, že vyloučí-li ÚPD v daném území povolování FVE (popř. výroben elektřiny z OZE), dojde tím také k vyloučení možnosti povolit AGV. Nelze připustit výklad, že by bylo možné povolit v nezastavěném území AGV, přestože ÚPD vyloučila povolování FVE (s odkazem na to, že se jedná „také“ o stavbu pro zemědělství). AGV má obojí charakter současně, nelze si tedy vybírat, zda ji považovat za FVE nebo za stavbu pro zemědělství. Je-li záměrem obce zabránit v dané ploše výstavbě „konvenční“ FVE, ale podpořit rozvoj AGV, může být nepřípustné využití dané plochy formulováno např. takto: *„nepřípustné využití: fotovoltaické výrobní elektřiny, s výjimkou agrovoltaiických.“*

Ad 2) Stavební zákon v § 122 podmiňuje umístění vybraných záměrů v nezastavěném území též jejich **souladem s charakterem území**. Podle § 193 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se však charakter území neposuzuje za předpokladu, že obec má vydaný územní plán. Speciální úprava v § 8a odst. 8

zákonu o ochraně ZPF navíc stanoví, že podmínkou povolení záměru AGV v nezastavěném území podle stavebního zákona není jeho soulad s charakterem území (což se uplatní u obcí, které nemají územní plán). Posuzování souladu AGV s charakterem území tak teoreticky připadá v úvahu v ojedinělých případech, kdy obec nemá územní plán a záměr je navrhován v zastavěném území, do kterého ovšem podle § 116 stavebního zákona nejsou zahrnovány např. vinice či chmelnice.

Posouzení souladu záměru s ÚPD provede příslušný stavební úřad v rámci řízení o povolení záměru. U drobných staveb (srov. kap. 5.1), které nevyžadují povolení stavebním úřadem, přechází odpovědnost za soulad záměru se zákonem a s ÚPD na stavebníka. Stavba postavená v rozporu se zákonem nebo s ÚPD je černou stavbou a stavební úřad nařídí její odstranění.

Povolovací režim z pohledu stavebního řádu

V souladu s § 171 stavebního zákona záměr vyžaduje povolení s výjimkou drobných staveb (srov. kap. 5.1) a změn využití území, u kterých tak stanoví stavební zákon.

AGV je výrobnou energii z obnovitelných zdrojů, jelikož využívá energii slunečního záření. Pro účely povolení stavebního úřadu je irelevantní, že se v souladu s § 8a odst. 8 zákona o ochraně ZPF považuje také za stavbu pro zemědělství. Pro účely povolení podle stavebního zákona se AGV hodnotí podle jejího převažující charakteru a účelu a jedná se tedy o výrobu elektřiny ze slunečního záření, tudíž jde o obnovitelný zdroj energie:

- Pokud AGV nebude drobnou stavbou a bude mít **instalovaný výkon do 250 kW**, pak se jedná podle přílohy č. 2 odst. 1 písm. m) stavebního zákona o **jednoduchou stavbu**, vyžadující povolení záměru podle stavebního zákona. Příslušným k vydání povolení je v souladu s § 34 písm. a) bodem 3 stavebního zákona krajský stavební úřad.
- V případě, že AGV bude mít **instalovaný výkon nad 250 kW, ne však více jak 5 MW**, jedná se o **stavbu ostatní** vyžadující povolení podle stavebního zákona. Příslušným k vydání povolení je v souladu s § 34 písm. a) bodem 3 stavebního zákona krajský stavební úřad.
- V případě, že AGV bude mít **instalovaný výkon nad 5 MW**, jedná se o **vyhrazenou stavbu** podle přílohy č. 3 písm. o) bodu 1 stavebního zákona vyžadující povolení záměru podle stavebního zákona. Příslušným k vydání povolení je podle § 33 odst. 2 písm. a) stavebního zákona Dopravní a energetický stavební úřad.

Jelikož je AGV speciálním případem FVE, může v praxi nastat pochybnost, zda se u konkrétního záměru jedná o AGV, nebo o „běžnou“ fotovoltaiku. Základní definiční znaky AGV uvádí § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF a další podmínky, které musí AGV splnit, upřesňuje vyhláška o AGV (srov. zejména kap. 1.3 a 4 této metodiky). Záměr, který takové znaky a podmínky nesplňuje, není AGV. V případě pochybnosti o povaze záměru se může stavební úřad obrátit na orgán ochrany ZPF

s žádostí o vyjádření, zda záměr splňuje definiční znaky a podmínky kladené na AGV.

Dokumentace stavby podle stavebního zákona

V souladu s § 156 odst. 2 stavebního zákona může dokumentaci jednoduché stavby AGV zpracovat vedle projektanta též osoba, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru anebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe v projektování staveb. Stavebník v případě těchto jednoduchých staveb není povinen před zahájením stavby zajistit vypracování dokumentace pro provádění stavby dle § 160 odst. 2 písm. a) stavebního zákona.

U ostatních a vyhrazených staveb AGV musí být dokumentace pro povolení záměru zpracována projektantem. Zároveň je stavebník povinen před zahájením stavby zajistit vypracování dokumentace pro provádění stavby. Dále je stavebník při provádění vyhrazených staveb v souladu s § 161 odst. 3 stavebního zákona povinen vždy zajistit dozor projektanta.

Realizace stavby AGV

Stavbu AGV nelze v souladu s § 159 odst. 2 a 3 stavebního zákona provádět svépomocí. Je nutná realizace stavby stavebním podnikatelem, který zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím.

Shrnutí:

KATEGORIE STAVEB OZE	POVOLENÍ STAVEBNÍHO ÚŘADU	ZPŮSOB PROVEDENÍ	STAVBYVEDOUCÍ/STAVEBNÍ DOZOR	ZPRACOVATEL DOKUMENTACE
DROBNÉ do 100 kW	Nevyžadují	Stavební podnikatel	Stavbyvedoucí	Není stanoven
JEDNODUCHÉ do 250 kW	Krajský stavební úřad	Stavební podnikatel	Stavbyvedoucí	Kvalifikovaná osoba/ projektant
OSTATNÍ STAVBY od 250 kW do 5 MW	Krajský stavební úřad	Stavební podnikatel	Stavbyvedoucí	Projektant
VYHRAZENÉ STAVBY nad 5 MW	Dopravní a energetický stavební úřad	Stavební podnikatel	Stavbyvedoucí	Projektant

5.6 Oznamovací povinnost vlastníka nebo uživatele pozemku

Vlastník nebo uživatel pozemku je povinen **oznámit** orgánu ochrany ZPF a MZe zahájení realizace záměru AGV, a to do 15 dní po zahájení realizace. Stejně tak musí být orgánu ochrany ZPF a MZe oznámeno také ukončení provozu AGV, a to do 15 dní od tohoto ukončení.

Nejpozději ke dni zahájení realizace AGV se na zemědělské půdě již musí nacházet zemědělské kultury podle § 2 vyhlášky o AGV. Tyto kultury musí být současně evidované u příslušného DPB. Pokud vlastník nebo uživatel pozemku neoznámí zahájení realizace stavby AGV nebo ukončení provozu AGV ve stanovené lhůtě, může se tím dopustit přestupku. Za tyto přestupky lze uložit pokutu až 50.000 Kč v případě fyzických osob a až 500.000 Kč v případě právnických a podnikajících fyzických osob.

5.7 Zadávání příznaku AGV v LPIS

Po obdržení oznámení o zahájení realizace podle § 8a odst. 5 zákona o ochraně ZPF, provede oddělení registrů MZe, zadání příznaku AGV do systému LPIS u příslušného DPB.

Zároveň je o zadání příznaku informován SZIF, který s těmito údaji dále pracuje v rámci poskytování zemědělských podpor a kontroly způsobilosti zemědělských ploch.

V případě, že uživatel půdy oznámí změnu jejího využívání, například obnovení zemědělské kultury nebo přechod na úhor, provede SZIF aktualizaci evidence půdy v LPIS. MZe pak informuje místně příslušný orgán ochrany ZPF.

6. Způsobilost DPB s AGV pro zemědělské platby

AGV, tedy souběžné využívání zemědělské půdy pro zemědělskou činnost a výrobu elektrické energie prostřednictvím fotovoltaických panelů, je specifickým způsobem hospodaření, který může být za určitých podmínek způsobilý pro čerpání přímých plateb v rámci Strategického plánu SZP. Pravidla způsobilosti vycházejí zejména z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/2115, zákona o zemědělství, NV PP a vyhlášky o AGV.

Přímé platby, jako je základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS), doplňková redistributivní podpora (CRISS), podpora pro mladé zemědělce (YF) nebo režimy pro klima a životní prostředí (např. Celofaremní ekoplatba), jsou vázány na obhospodařovanou zemědělskou půdu, která je vedena v systému LPIS a splňuje podmínky podmíněnosti, včetně dodržování standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (DZES) a povinných požadavků na hospodaření (PPH).

Způsobilost DPB s AGV se odvíjí především od toho, zda je na tomto DPB nadále provozována skutečná zemědělská činnost. Zásadní je, aby půda zůstala funkčně

využitelná pro zemědělské účely a zároveň splňovala podmínky doložení právního titulu k užívání a dalších zákonných podmínek ze strany žadatele a evidenční požadavky v LPIS. Pokud je zemědělská činnost na DPB s AGV výrazně omezena nebo znemožněna, příslušná část DPB se považuje za nezpůsobilou pro přímé platby. Zcela nezpůsobilá je část DPB, na které je evidována jiná než zemědělská kultura, např. „jiná kultura“ nebo „mimoprodukční plocha“, pokud nevykazuje aktivní zemědělské využití. Z hlediska pravidel BISS (§ 6 a 7 NV PP) není způsobilá ani plocha s kontejnery nebo neprodukčními plochami.

Zadání příznaku AGV v LPIS, které provádí MZe po oznámení realizace AGV podle § 8a odst. 5 zákona o ochraně ZPF, neznamená samo o sobě rozhodnutí o způsobilosti plochy pro dotace. Tento údaj slouží jako technický marker a evidenční nástroj, který identifikuje, že se na daném DPB nachází AGV. O způsobilosti konkrétní plochy rozhoduje reálný způsob využívání půdy, její fyzické vlastnosti, rozsah provozované zemědělské činnosti a míra zachování zemědělského charakteru.

Plochy, které splňují podmínky aktivního zemědělského využití, odpovídající kultury, právního titulu k užívání a jsou nadále obhospodařovány, mohou být zařazeny do Jednotné žádosti o dotace a považovány za způsobilé pro přímé platby. V případě DPB s příznakem AGV se za způsobilou pro přímé platby považuje celá plocha DPB, pokud je nadále zemědělsky využívána v souladu s podmínkami danými právními předpisy. V systému LPIS se konstrukční prvky AGV samostatně nevykreslují. Výjimkou jsou pouze zemědělsky nevyužitelné plochy s rozměrem větším než 2 × 2 metry, které jsou v LPIS zobrazovány jako samostatně vymezené části a při posuzování způsobilosti se nezapočítávají do výměry pro platby (např. základní podpora příjmu pro udržitelnost – BISS). Žadatel musí být schopen prokázat, že plochu využívá v souladu s podmínkami, které jsou uplatňovány na standardní zemědělské pozemky, včetně provádění běžných agrotechnických zásahů, zajištění dostupnosti pozemku a splnění požadavků na environmentální standardy.

7. Kontrola dodržování podmínek pro AGV

7.1 Kontrolní činnost orgánů ochrany ZPF, MZe a SZIF

Činnost orgánu ochrany ZPF

Orgán ochrany ZPF provádí **terénní šetření na dotčených pozemcích** s cílem ověřit, zda provoz AGV odpovídá platným právním předpisům a podmínkám stanoveným ve vydaném souhlasu.

Během terénních šetření se hodnotí, zda nedochází k trvalému poškození ZPF. V případě zjištění nedostatků nebo porušení stanovených podmínek je orgán ochrany ZPF oprávněn **nařídit nápravná opatření** podle § 3c zákona o ochraně ZPF.

Orgán ochrany ZPF spolupracuje s dalšími příslušnými subjekty a institucemi (např. SZIF) při vyhodnocování stavu zemědělské půdy a provozu AGV.

Činnost MZe

MZe bude na DPB s AGV evidovaných v LPIS ověřovat plnění podmínek pro realizaci a provozování AGV. Cílem bude zejména zjistit, zda jsou údaje o AGV evidované v LPIS v souladu se skutečným stavem, a zda využívání půdy s AGV odpovídá požadavkům stanoveným právními předpisy. MZe bude případně vyhodnocovat z dat LPIS a sdílené databáze MZe a SZIF i to, zda na DPB byla poskytnuta podpora na produkci zeleniny s vysokou nebo velmi vysokou pracností.

U kultury úhor bude kontrola zaměřena především na dodržení zákonné dvouleté lhůty pro zařazení plochy do kultury úhor v souvislosti se zakládáním nové zemědělské kultury v návaznosti na realizaci AGV a v souvislosti s obnovou zemědělské kultury na DPB s příznakem AGV.

Ke kontrolní činnosti využije MZe kombinaci různých zdrojů a nástrojů pro dálkový monitoring, spolupráce se SZIF nebo místní šetření.

V rámci vnitřního postupu jsou DPB s příznakem AGV přednostně zařazovány metodickým oddělením SZIF do seznamu pro kontrolu. V rámci této supervize se prověřuje především to, zda stav kultury pod nebo mezi fotovoltaickými panely odpovídá definici zemědělské kultury podle NV LPIS.

Pokud MZe pojme podezření na porušení vyhlášky o AGV, jako například, že AGV je na nepovolené zemědělské kultuře, překročení dvouleté lhůty pro kulturu úhor, neposkytnutá podpora na produkci zeleniny s vysokou nebo velmi vysokou pracností atd., odstraní příznak AGV z DPB a následně informuje o výsledku kontroly SZIF a místně příslušný orgán ochrany ZPF. Pokud bude zjištěno obdobné podezření při kontrole SZIF, tak SZIF upozorní MZe (odbor environmentální a ekologického zemědělství a oddělení registrů), které tuto informaci předá místně příslušnému orgánu ochrany ZPF.

Pokud SZIF v rámci kontroly zjistí u DPB s příznakem AGV, že využití plochy neodpovídá deklarované kultuře (nebo nebyla poskytnuta podpora podle § 2 odst. 2), může být v LPIS kultura upravena na jinou odpovídající kulturu podle § 2 odst. 1 nebo odst. 2 vyhlášky o AGV (např. zemědělská kultura sad bude změněna na kulturu školka). SZIF o této úpravě informuje MZe (odbor environmentální a ekologického zemědělství a oddělení registrů), které následně informuje místně příslušný orgán ochrany ZPF a ten následně posoudí, zda je úprava možná na základě vydaného souhlasu s realizací AGV.

Činnost SZIF

SZIF nebude provádět technickou inspekci samotných AGV zařízení ani ustanovení vyhlášky o AGV, s částečnou výjimkou § 2, tedy splnění definice povolené zemědělské kultury. Kontrola ze strany SZIF je výlučně zaměřena na plnění podmínek pro zemědělské platby, zejména na to, zda je plocha s AGV řádně zemědělsky obhospodářována a vedena v systému LPIS s odpovídající zemědělskou kulturou.

7.2 Postup v případě zjištění změny ve využití zemědělské půdy

Vzájemná informační povinnost ZPF, MZe a SZIF

Zjistí-li orgán ochrany ZPF, MZe nebo SZIF, že došlo ke změně využití zemědělské půdy na pozemku, na kterém je umístěna AGV, způsobem, který je v rozporu s podmínkami stanovenými v § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF a ve vyhlášce o AGV (tj. vč. neposkytnutí podpory na produkci zeleniny s vysokou nebo velmi vysokou pracností), **vzájemně se o tom informují**.

Povinnosti vlastníka nebo uživatele pozemku

Pokud dojde ke změně využití zemědělské půdy na pozemku, na kterém je umístěna AGV způsobem, který je v rozporu s podmínkami stanovenými v § 8a odst. 1 zákona o ochraně ZPF a ve vyhlášce o AGV, jsou vlastník nebo uživatel pozemku povinni:

- bezodkladně **ukončit provoz** AGV,
- ukončení provozu **oznámit** orgánu ochrany ZPF a MZe,
- zahájit **rekultivaci** podle schváleného plánu rekultivace.

Alternativně lze **podat žádost o souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF** – k ukončení provozu, podání oznámení o ukončení a rekultivaci je v takovém případě nezbytné přikročit až případě, kdy není vydán souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF (drobné stavby), popř. není vydáno rozhodnutím podle stavebního zákona, pro které je tento souhlas podkladem.

Výše uvedené se týká také souvisejícího zařízení pro ukládání elektřiny. Platnost souhlasu pro zařízení pro ukládání elektřiny je omezena na dobu provozu AGV.

Pokud by byla namísto ukončení provozu a odstranění AGV podána žádost o souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF (tj. byla by zamýšlena změna AGV na „konvenční“ FVE), pak je nutné posoudit, zda se v daném případě na související zařízení pro ukládání elektřiny může aplikovat výjimka z povinnosti odnětí podle § 9 odst. 2 písm. b) bodu 5 zákona o ochraně ZPF (tj. výjimka pro zařízení sloužící pro ukládání elektřiny z FVE s výjimkou záměrů podle § 8a (tj. AGV), pokud se nachází na zemědělské půdě v areálu této FVE nebo v jeho blízkosti) – v případě odnětí půdy pro FVE by se již nadále nejednalo o AGV, uplatnění této výjimky by proto připadalo v úvahu, pokud se zařízení pro ukládání elektřiny nachází na zemědělské půdě v areálu FVE nebo jeho blízkosti. Pokud by zařízení pro ukládání elektřiny tuto podmínku nesplňovalo, musela by se žádost o odnětí vztahovat i na zařízení pro ukládání elektřiny – v opačném případě by jej bylo nutné po případné změně AGV na „konvenční“ FVE odstranit.

Odpovědnost za přestupek

Pokud vlastník nebo uživatel pozemku ve výše uvedených případech neukončí provoz AGV, může se tím dopustit přestupku. Za tento přestupek lze uložit pokutu až 100.000 Kč v případě fyzických osob a až 1.000.000 Kč v případě právnických a podnikajících fyzických osob.

Pokud vlastník nebo uživatel pozemku ne zahájí rekultivaci neprodleně po ukončení provozu AGV nebo ji neprovede v souladu s plánem rekultivace, může se tím dopustit přestupku. Za tento přestupek lze uložit pokutu až 100.000 Kč v případě fyzických osob a až 1.000.000 Kč v případě právnických a podnikajících fyzických osob.

K přestupkům souvisejícím s oznamovací povinností srov. kap. 5.6.

8. Ukončení provozu AGV

Povinnosti související s ukončením provozu AGV

Ukončení provozu AGV musí být **oznámeno** orgánu ochrany ZPF i MZe do 15 dní od tohoto ukončení. Neprodleně po ukončení provozu musí být zahájena **rekultivace**.

Při ukončení provozu AGV (vč. příp. souvisejícího zařízení pro ukládání elektřiny) je nutné zajistit, aby byla půda uvedena do stavu vhodného pro další zemědělské využití a aby byl minimalizován dopad na ZPF. Postup ukončení provozu zahrnuje následující klíčové kroky:

- **Bezpečné odstranění zařízení:** Odstraněny musí být fotovoltaické moduly, jejich nosné konstrukce i všechna další zařízení AGV a zařízení pro ukládání elektřiny, a to v souladu s technickými normami a s důrazem na ochranu životního prostředí. Odstranění musí být provedeno tak, aby nedošlo k trvalému poškození zemědělské půdy.
- **Rekultivace půdy:** Po odstranění všech zařízení je třeba provést rekultivaci podle schváleného plánu rekultivace. Rekultivace zahrnuje odstranění všech zařízení a zbytkových materiálů na ploše, včetně navrácení případné skrývky kulturních vrstev půdy, aby byla půda opět vhodná pro zemědělskou produkci. Rekultivace musí být provedena podle schváleného plánu rekultivace a v souladu s platnými právními předpisy.
- **Dokumentace a evidence:** Všechny kroky spojené s ukončením provozu a rekultivací musí být řádně zdokumentovány. Po celou dobu provádění rekultivace je nutné vést protokol, v němž se zaznamenávají použité postupy při rekultivaci, průběh a termíny rekultivačních prací, tj. zejména popis odstraněných zařízení, použitých metod, časový harmonogram a výsledky provedených prací (§ 5 odst. 3 vyhlášky o AGV). Tyto informace musí být na vyžádání předloženy příslušným kontrolním orgánům.
- **Soulad s právními předpisy:** Ukončení provozu AGV musí být realizováno v souladu s platnými právními a technickými předpisy, včetně environmentálních norem a požadavků stanovených v prováděcích právních předpisech.

Odstranění stavby AGV

Stavbu AGV nelze v souladu s § 159 odst. 2 a 3 stavebního zákona nikdy odstraňovat svépomocí. Všechny AGV (ať už jednoduché, ostatní nebo vyhrazené)

musí být vždy odstraňovány stavebním podnikatelem, který zabezpečí odborné vedení provádění nebo odstraňování stavby stavbyvedoucím.

Kontrolní činnost MZe

MZe ověří u DPB, které pozbyly příznak AGV, s využitím různých zdrojů a nástrojů pro dálkový monitoring nebo ve spolupráci se SZIF, zda byly fotovoltaické moduly a další konstrukční části AGV skutečně odstraněny, nebo zda byla dotčená plocha řádně odejmuta ze ZPF v souladu s příslušnými právními předpisy. Na případné podezření na porušení zákona o ochraně ZPF upozorní orgány ochrany ZPF. Tím zajistí, aby evidence v LPIS odrážela faktický stav v terénu a aby bylo zabráněno neoprávněnému čerpání zemědělských podpor nebo nedodržování povinností souvisejících s AGV.

Odpovědnost za přestupek

Pokud vlastník nebo uživatel pozemku nezahájí rekultivaci neprodleně po ukončení provozu AGV nebo ji neprovede v souladu s plánem rekultivace, může se tím mimo jiné dopustit přestupku podle zákona o ochraně ZPF. Za tento přestupek lze uložit pokutu až 100.000 Kč v případě fyzických osob a až 1.000.000 Kč v případě právnických a podnikajících fyzických osob. K přestupkům souvisejícím s oznamovací povinností srov. kap. 5.6.

Seznam zkratek

AGV – agrovoltaická výrobní elektřiny

DPB – díl půdního bloku

Energetický zákon – zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů

FVE – fotovoltaická výrobní elektřiny

Katastrální zákon – zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí

MZe – Ministerstvo zemědělství

NV LPIS – nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů

NV PP – nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům

Stavební zákon – zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

SZP – Společná zemědělská politika

ÚPD – územně plánovací dokumentace

Vyhláška o AGV – vyhláška č. 425/2024 Sb., o agrovoltaické výrobní elektřině

Zákon o jednotném environmentálním stanovisku – zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku

Zákon o ochraně ZPF – zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

Zákon o SZIF – zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu

Zákon o zemědělství – zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství

ZPF – zemědělský půdní fond